

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 09 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi oddalił wniosek kuratora (...)

Sp. z o.o. o wpisanie Spółki do Krajowego Rejestru Sądowego, wskazując, że kurator ustanowiony na podstawie art. 42 k.c. nie jest legitymowany do złożenia powyższego wniosku.

Kurator wniósł apelację od powyższego postanowienia zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności:

- art. 42 k.c. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na ograniczeniu kompetencji kuratora w sposób uniemożliwiający mu spełnienie misji, dla której został powołany, oraz przepisów Konstytucji RP, a w szczególności:
- art. 21 ust. 1 oraz art. 64, bowiem pozbawienie kuratora kompetencji do zapobieżenia ustaniu bytu prawnego Spółki narusza w sposób niedopuszczalny prawa majątkowe Spółki i spadkobierców jej udziałowców,
- art. 32, bowiem pozbawienie spadkobierców ich praw narusza konstytucyjną zasadę równości wobec prawa oraz zasadę niedyskryminacji,
- art. 45 oraz art. 46, bowiem pozbawienie kuratora wzmiankowanych kompetencji doprowadzić może do ustania bytu prawnego Spółki, co jest równoznaczne z pozbawieniem Spółki, a przez to spadkobierców jej udziałowców, możliwości dochodzenia przed sądem roszczeń związanych z nacjonalizacją majątku Spółki (przypadkiem mienia wbrew art. 46),
- art. 77, bowiem oznacza to również zamknięcie drogi do wynikającego z tego przepisu prawa do wynagrodzenia szkody, jaka została wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej (nacjonalizacja),
- art. 2, bowiem opisane wyżej naruszenia oznaczają naruszenie konstytucyjnych zasad demokratycznego państwa prawnego.

W oparciu o powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości, nakazanie Sądowi I instancji uwzględnienia w całości wniosku Spółki z dnia 28 grudnia 2015 roku, zwrot uiszczonej opłaty na podstawie art. 79 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ewentualnie o zawieszenie postępowania i wystąpienie na podstawie art. 193 Konstytucji RP do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym dotyczącym zgodności art. 42 k.c. z art. 2, art. 21 ust. 1, art. 32, art. 45, art. 46, art. 64 oraz art. 77 Konstytucji RP w zakresie, w jakim jego wykładnia zezwała a priori na ograniczenie kompetencji kuratora osoby prawnej w sposób uniemożliwiający wykonanie zadań, dla których został powołany.

Sąd Okręgowy zwa ż ył:

Apelacja wnioskodawcy skutkowa ła uchyleniem zaskarżonego postanowienia z powodu nieważności postępowania i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie doszło do nieważności postępowania z powodu pozbawienia prokuratora możliwości obrony jego praw w postępowaniu przed Sądem Rejonowym (art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 7 ustawy

o Krajowym Rejestrze Sądowym i art. 13 § 2 k.p.c.). Okoliczność ta nie została podniesiona w apelacji, jednakże na podstawie art. 378 § 1 k.p.c. jest ona brana pod uwagę przez Sąd II Instancji z urzędu.

Przesłanka pozbawienia strony możliwości obrony swych praw, przewidziana w art. 379 pkt 5 k.p.c., zachodzi, gdy rzeczywiście, na skutek naruszenia przepisów przez sąd lub przeciwnika procesowego, nie brała ona udziału w postępowaniu sądowym lub w istotnej jego części albo też w sytuacji pozbawienia jej możliwości podejmowania lub też niepodejmowania czynności procesowych, zmierzających do ochrony jej sfery prawnej

(postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23.04.2015 r., V CSK 573/14, LEX nr 1678097, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12.02.2015 r. IV CZ 113/14, LEX nr 1656519).

Obligatoryjnym uczestnikiem postępowania o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki powstałej przed dniem 01 września 1939 roku, wpisanej w dotychczasowym rejestrze jest prokurator. O złożeniu wniosku o wpis takiej spółki sąd rejestrowy zawiadamia prokuratora (art. 9b ust. 2 ustawy z dnia 20.08.1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym).

W niniejszej sprawie, dotyczącej Spółki powstałej w roku 1927, sąd rejestrowy uchylił powyższemu przepisowi, co skutkowało brakiem udziału prokuratora w postępowaniu o wpis Spółki do KRS, a w konsekwencji nieważnością postępowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., w zw. art. 7 ustawy o KRS i art. 13 § 2 k.p.c. Jednocześnie wobec braku jakichkolwiek czynności w toku postępowania przed wydaniem zaskarżonego postanowienia (orzeczenie referendarza z dnia 12 stycznia 2016 roku utraciło moc na skutek wniesienia skargi), nie istniała konieczność zniesienia postępowania w jakimkolwiek zakresie.

Wobec nieważności postępowania i uchylenia zaskarżonego postanowienia bezprzedmiotowe okazały się zarzuty wnioskodawcy podniesione w apelacji.

W trakcie ponownego rozpoznawania sprawy sąd rejestrowy doręczył odpis wniosku kuratora prokuratorowi właściwemu ze względu na siedzibę Spółki, zakreślając mu termin do zajęcia stanowiska w przedmiocie wniosku o wpis Spółki do Krajowego Rejestru Sądowego oraz wniosku o zawieszenie postępowania, a następnie prowadząc postępowanie przy uczestnictwie prokuratora, podejmie stosowne decyzje procesowe.